

ADVOCAAT LICHT CHINEES OP

Een Chinese man zonder papieren, die onterecht werd opgepakt en vastgezet, kreeg 7.700 euro schadevergoeding. Na zijn vrijlating lukte het hem nauwelijks om zijn hoofd boven water te houden. De advocaat bleek echter niet bereid om hem zijn schadevergoeding helemaal uit te betalen. Nog steeds mist ongeveer 2.000 euro. De Chinees moet een andere advocaat inschakelen om zijn geld te krijgen.

MET NEDERLANDSE VADER ILLEGAAL IN NEDERLAND

Hoe kan het dat een kind van een Nederlandse vader en Braziliaanse moeder geen Nederlandse nationaliteit kan krijgen? De gemeente geeft geen antwoord, de wet geeft geen uitsluiting, en intussen blijft het kind illegaal bij haar vader in Nederland, die als enige het ouderlijk gezag heeft. Het lastige is dat hij haar niet kan verzekeren en ook geen kinderbijslag kan krijgen. We zijn aan het uitzoeken wat hier is misgegaan.

Minister bagatelliseert uitspraak van Europees Comité voor Sociale Rechten

Opvang voor moeders met kinderen gezocht

De laatste maanden is het uitgebreid in het nieuws geweest: moet de staat opvang blijven bieden aan kinderen die uitgeprocedeerd zijn? Aanleiding was de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten (hierna te noemen 'het Comité'), die controleert of landen zich houden aan hun verplichtingen in het kader van het Europees Sociaal Handvest. Dat Handvest bewaakt de sociale plichten van Europese landen, en het Comité moet erop toezien dat ze dat goed doen.

Door Rian Ederveen

Defence for Children had twee jaar geleden een klacht ingediend bij het Comité, over het feit dat Nederland uitgeprocedeerde kinderen op straat zet. Dat is in strijd met de rechten van het kind, in strijd met het recht op onderdak, en in strijd met de plicht van Nederland om kwetsbare mensen te beschermen. Nadat Nederland uitgebreid de kans had gekregen om haar visie op deze kwestie te geven, gaf het Comité Defence for Children gelijk: kinderen op straat zetten mag niet. Nederland kreeg nog vier maanden om haar beleid aan te passen, maar deed niets, daarna maakte het Comité haar uitspraak bekend op 28 februari van dit jaar.

De minister was natuurlijk al lang op de hoogte van de klacht en de uitspraak van het Comité, maar deed of er niets aan de hand

was. Zijn antwoord: Nederland biedt nog enkele maanden opvang nadat ze uitgeprocedeerd zijn, uiteindelijk zijn de ouders verantwoordelijk, en bovendien: het Comité gaat zijn boekje te buiten en de uitspraak is trouwens ook niet bindend. En als het echt niet anders kan, dan zullen we kinderen opvang bieden en laten de ouders buiten staan. Het beleid wordt dus ook niet gewijzigd.

De uitspraak kwam voor de minister op een ongelukkig moment: net op 1 januari 2010 zouden de noodopvangcentra voor uitgeprocedeerde asielzoekers gesloten moeten worden. Met het pardon hadden veel bewoners een status gekregen, andere bewoners werden begin 2010 overgenomen door AZC's en door de Vrijheidsbeperkende Locatie in Ter Apel. Toegeven dat er nog steeds gezinnen met kinderen op straat belanden, en daarmee ook dat noodopvang nog steeds nodig zou zijn, kwam de minister dan ook niet goed uit.

IN EEN UTRECHTS BUSHOKJE VOEREN VROUWEN ACTIE TEGEN HET OP STRAAT ZETTEN VAN KINDEREN - FOTO © TOOS VOORNEVELD

Inmiddels zijn we een aantal maanden verder en is er veel gebeurd, zowel juridisch als maatschappelijk.

Jurisprudentie

In de jurisprudentie wordt de uitspraak van het Comité al veel gebruikt. De rechtbank in Zutphen besloot dat het COA een Chinese moeder met klein kind niet op straat mag zetten. De rechtbank in Utrecht besloot dat een Afrikaanse vrouw met kind recht heeft op op-

vang volgens de Wet Maatschappelijke Opvang (WMO). De rechtbank in Rotterdam besloot zelfs dat een zieke Algerijn recht heeft op WMO-opvang! Enig minpuntje in de lijst is tot nu toe een uitspraak van de rechtbank Den Haag, die stelde dat het COA wel een Angolese vrouw met drie kinderen op straat mag zetten. Voor deze vrouw wordt nu natuurlijk ook WMO-opvang gevraagd: de criteria daarvoor zijn anders dan de COA-regels die de rechtbank in den Haag toepaste.

Naast jurisprudentie is er natuurlijk de praktijk. Volgens de wet kunnen nog steeds uitgeprocedeerde asielzoekers op straat gezet worden: bijvoorbeeld vanuit de Vrijheidsbeperkende Locatie als de terugkeer niet lukt. Of vanuit AZC's als terugkeer niet aan de orde is vanwege een reguliere aanvraag die echter geen recht op opvang geeft. Maar het lijkt erop dat de uitvoerders voorlopig de opstraatzetting even uitstellen. Dat is mooi, maar is geen oplossing: dit beleid kan natuurlijk elk moment veranderen.

Petitie

Op 19 mei hebben diverse organisaties actie gevoerd tegen het feit dat kinderen op straat gezet worden. Op de website www.geenkindopstraat.nl vind je daarover meer informatie. Al bijna 4.000 mensen hebben de petitie getekend. Oud-Kamerlid Krista van Velzen (SP) diende een motie in, waarin zij vraagt om opvang van kinderen in een reguliere procedure, en om ruimhartig om te gaan met het bieden van opvang aan uitgeprocedeerde kinderen. Deze motie is aangenomen, maar lost het probleem nog niet helemaal op. Daarom moeten we doorgaan onze stem te laten horen. ●

LOS kort

Wat doet Stichting LOS?

Stichting LOS is de afgelopen maanden betrokken geweest bij de lobby van Defence for Children om te voorkomen dat kinderen op straat gezet worden. Er is niet alleen publiek actie gevoerd, ook achter de schermen zijn gesprekken geweest met kamerleden en is nagedacht over alternatieven. Het blijft lastig: Nederland lijkt ervan overtuigd te zijn dat op straat zetten nodig is als uiterste stok achter de deur om uitgeprocedeerde asielzoekers te dwingen mee te werken aan terugkeer. En dat terwijl de ervaringen van het Perspectiefproject en ook het onderzoek van Mieke Kox heeft uitgewezen dat deze dwang nauwelijks werkt.

Daarnaast hebben we ons stevig ingezet op het versterken van contacten met andere organisaties die te maken hebben met mensen zonder verblijfsvergunning zoals migrantenorganisaties en vrouwenorganisaties. Dat leidt tot hele nieuwe hulpvragen. Bijvoorbeeld de vraag naar hulp voor een illegale Thaise vrouw. Ze is hiernaartoe gehaald door een Nederlandse man met wie ze een kind heeft. De man heeft haar nooit gelegaliseerd, maar wel mishandeld. Nu ze de moed heeft verzameld om bij hem weg te gaan, vindt ze geen onderdak. Instellingen voor vrouwenopvang zijn

onzeker over de rechten van vrouwen zonder verblijfsvergunning en aarzelen daarom om vrouwen zoals deze Thaise op te nemen. Deze en andere vragen maken duidelijk hoe belangrijk het is om instellingen voor vrouwenopvang te informeren over kwesties die samenhangen met vreemdelingenrecht en sociale rechten.

Van migrantenorganisaties krijgen we vooral vragen die betrekking hebben op rechten van mensen zonder verblijfsvergunning: het recht op medische zorg, familierechten en rechten ten opzichte van de politie. Voor deze organisaties blijkt ook het belang van goede informatie, maar ook van lobby: wat zal de toekomst zijn van al die Somalische asielzoekers die door Nederland op straat gezet worden? We kregen al een lijst van 50 personen, waaronder gezinnen met kinderen die geen opvang meer hebben. Somalische organisaties kunnen de stroom van hulpvragen niet meer aan.

Stichting LOS heeft nog steeds uw steun nodig om haar werk te kunnen voortzetten. Daarom - voor wie het nog niet heeft gedaan - het verzoek: steun ons door een donateurabonnement! Kijk op de achterpagina voor de gegevens. ●

“Een vrouw die mensen helpt...”

“Wat zij voor mij gedaan heeft, heeft nog nooit iemand voor mij gedaan. Ze helpt me aan eten en een slaapplek. Ze geeft goed advies. Ik voel me hier veilig,” zegt Sylla Achmed (24 jr) uit Guinee. Dat was een maand geleden wel anders. Vanuit het vertrekcentrum voor uitgeprocedeerde vluchtelingen in Ter Apel werd hij op de trein gezet, samen met een andere jongen. Ze moesten binnen 24 uur het land verlaten, maar dat konden ze niet. Gelukkig had zijn vriend een telefoonnummer op zak: “Dit is van een vrouw, ze helpt mensen...”

Door Margreet Jenezon

Sylla kwam als vijftienjarige asielzoeker naar Nederland. Tot zijn achttiende had hij een status en een dak boven zijn hoofd, volgde een opleiding en had een goed leven in Nederland. Maar toen hij volwassen werd, verloor hij alles. Later (in 2007) kon hij weer in een Asielzoekerscentrum terecht, omdat er tijdelijk geen mensen werden uitgezet naar Guinee. Daar kwam ook een einde aan en moest terugkeren naar zijn geboorteland. Dus ging hij naar de Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL) in Ter Apel om de terugkeer te regelen.

Hij werkte overal aan mee, maar de ambassade gaf geen reisdocument, dus kon hij niet op het vliegtuig gezet worden. “Na zes maanden ben ik uiteindelijk op straat gegooid. Ze zeiden: ‘We kunnen je niet helpen, we kunnen je niet terugsturen, we kunnen je ook niet opsluiten in de gevangenis, want je hebt overal aan meegewerkt.’ Ze brachten me naar het station en zeiden: ‘Ga maar naar Limburg, ga naar je advocaat.’ Maar wat kon die doen? Moest hij nog een keer asiel vragen en dan weer op straat gezet worden? De jongen die bij hem was, ook uit Guinee, sprak geen woord Nederlands. Hij had een nummer in zijn zak. Dat

was het telefoonnummer van Marianne Bathoorn uit Emmen. Sylla: “Daar zijn we toen heengegaan. Ik woon nu bij haar buurman. Deze vrouw is niet voor niets op aarde gekomen.”

Vijftien keer vogelvrij

Hij is een van de vijftien mensen die via Marianne opvang en hulp hebben gekregen. Marianne: “In een week heb ik acht jongens gevonden die hetzelfde is overkomen. Je kan die jongens toch niet op straat laten lopen? Er zijn mensen die loeren erop. Ze zijn vogelvrij.” Ze kent voorbeelden van jongens die het criminele pad op gelokt werden. “Dat kan toch niet,” zegt ze. “Ik ben vreselijk boos. Soms belanden ze op straat, terwijl ze nog niet eens uitgeprocedeed zijn. Dat is van de zotte. Ze kunnen niets.” Ze doelt erop dat de jongens niet mogen werken, niet kunnen vertrekken uit Nederland en nergens terecht kunnen. “Zelfs in een ontwikkelingsland maak je dat niet mee. Die mensen kunnen gewoon doodgaan. Of ze worden knettergek. Ik vind dat je ze gewoon moet helpen. Als ze voor de deur staan, kan ik geen nee zeggen.”

Ook al woonde ze al met vier pleegkinderen en twee eigen kinderen, toch bood ze mensen gastvrijheid.

In de rubriek ‘De buurvrouw’ portretteert *Buiten de Boot* iedere keer een gewone burger die zich belangeloos inzet voor mensen zonder papieren.

Meerdere mensen sliepen op een kamer, zelf sliep ze op de bank. Later vond ze slaapplekken bij anderen: “Een paar bij mijn buurman, een paar bij mijn moeder, eentje bij iemand in Groningen, het gaat steeds verder.”

Op de vraag of het haar nooit teveel wordt, antwoordt ze lachend: “Gelukkig is er nog een beetje doorstroom.” Het werkt aanstekelijk. “Het maakt mensen actief, godzijdank kom je mensen tegen die gaan meehelpen”. Financieel redt ze het, omdat er giften binnenkomen door de publiciteit en een oproep die iemand pas heeft gedaan. Vandaar dat ze net een stichting begonnen is.

Gevonden jongens

“Het begon allemaal met mijn pleegzoon. Hij is Somalisch. Hij vond op een dag op het station twee Somalische jongens die daar al drie nachten sliepen. Het was toen min tien, een trieste boel. Ik word er nog ziek van als ik eraan denk. Ze konden gewoon doodgaan daar. Mijn pleegzoon belde: ‘Mam, ik heb twee jongens gevonden, ze zijn helemaal koud, wat moet ik nu?’ ‘Neem maar mee,’ zei ik. Ik gaf ze soep en koffie. En ik heb hulp gezocht, ze konden in de Noodopvang.”

Dit verhaal kwam op tv en veroorzaakte een hoop beroering in het land. Sindsdien staat zij bekend als de vrouw die mensen helpt. En kloppen regelmatig mensen bij haar aan die geklinkerd zijn. Somaliërs, maar ook mensen uit Guinee, Irak, China, Angola en Armenië. ●

MARIANNE BATHOORN BIEDT BINNEN HAAR EIGEN NETWERK ONDERDAK AAN VIJFTIEN MENSEN.

Landelijke ontwikkelingen

In de vorige *Buiten de Boot* stond nog dat de noodopvangen geleidelijk leeggemanaged worden door overplaatsingen van de bewoners. Dat proces is inmiddels gestopt. Nog steeds zitten er mensen in noodopvangen die niet overgeplaatst zijn, bijvoorbeeld omdat het aanbod van de minister niet paste bij de behoefte van de betrokkene, zoals in geval van ziekte. Maar niet alleen ‘oude’ gevallen verblijven nog in de noodopvang, ook nieuwe mensen melden zich aan. Gemeenten hebben daarom al laten weten dat noodopvang nog steeds nodig is. Maar minister Hirsch Ballin vindt een helplijn voldoende. Gemeenten die bellen om hulp in individuele gevallen, krijgen dan te horen dat de opstraatstelling écht volgens het boekje is verlopen. Maar de meeste gemeenten zijn daar niet mee geholpen: ook opstraatstellingen volgens het boekje leiden tot schrijnende gevallen in de gemeente. Zij willen de mogelijkheid houden om opvang te kunnen bieden. Zoals de rechter in enkele gevallen trouwens ook al heeft bevolen.

Eén van de oplossingen die de minister biedt, is de nieuwe asielprocedure die per 1 juli in werking treedt. Dan krijgen asielzoekers na 6 dagen Rust- en Voorbereidingstijd een korte procedure van 8 dagen die Algemene Asiel Procedure genoemd wordt. De minister hoopt in deze procedure meer asielzoekers dan vroeger versneld af te kunnen wijzen. Goed nieuws is dat afgewezen asielzoekers na deze korte procedure 4 weken opvang krijgen. Als een advocaat in beroep gaat, kan de asielzoeker tenminste nog een rechter zien voordat hij op straat gezet wordt. Maar we vragen ons af of die vier weken genoeg zijn en of asielzoekers daarna niet toch op straat belanden. Wie gaat hen dan opvangen en begeleiden? Vooral bezorgd zijn we over asielzoekers die niet terug kunnen keren. Nederland blijkt nog steeds nauwelijks bereid om te erkennen dat terugkeer naar bepaalde landen nu eenmaal onmogelijk is. ●

Trossen LOS!

Men probeert wat

Herkomstbepaling door taalanalyse is een tricky aangelegenheid als de proefpersoon uit een grensstreek komt. Zelf ben ik opgegroeid tussen Almelo en Hengelo, en met mijn Twents zou ik tot diep in Westfalen terecht hebben gekund. Maar dat maakt me nog niet tot een Tukker, laat staan een Duitser.

De cliënt claimde te behoren tot een Oost-Congolese bevolkingsgroep die zijn roots heeft in buurlanden Rwanda en Burundi. Hij sprak hun taal, het Kinyamulenge, maar de taalanalist van de altijd achterdochtige IND was van mening niet met een Congolees, maar met een Burundees van doen te hebben. Een door cliënt ingeschakelde deskundige, een linguïst uit de VS, had in de ogen van de rechter geen 100 procent sluitende contra-expertise geproduceerd en cliënt raakte op grond van ongelooftwaardigheid uitgeprocedeed. Ik zag hem voor een second opinion: een vriendelijke, zwaarbeproefde man met een dossier waar je allesbehalve vrolijk van werd.

Waar te beginnen? Ik vroeg mijn vrouw om raad. Zij is Rwandese en komt uit dezelfde regio, bovendien heeft zij drie jaar lang in Oost-Congo gewoond. Zij beheerst de locale talen en dialecten. Een goede kans dat zij zou kunnen aangeven waar die IND-analyse de mist in ging. Cliënt vond het prima.

Ruim drie kwartier luisterde ze geconcentreerd naar de opname waarop de analyse was gebaseerd, naar verluidt een gesprek over de alledaagse dingen des levens, een conversatie uit miljoenen, maar waar ditmaal inderdaad een leven van had afgehangen. Voor mij bleef het allemaal duister; zelfs de incidentele Franse term, overgenomen van de Belgische koloniale machthebbers van weleer, was zonder context onmogelijk te plaatsen.

Toen de DVD was afgelopen keek ik mijn vrouw hoopvol aan, wachtend op het verlossende woord, de aanzet tot een nieuw onderzoek, de opening waarlangs dit potdichte dossier weer opengewrikt kon worden. En verlossend was het zeker. „Spaar je de moeite, *chéri*. De man doet zijn best, maar hij is purement burundais.” ●

Mr. Willem Boelens werkt als advocaat bij Schoolplein advocaten en is gespecialiseerd in asiel- en vreemdelingenrecht.

Vrouwen zonder papieren actief bezig zich te organiseren

Huishoudelijk werkers strijden voor erkenning en sociale zekerheid

De acties van de schoonmakers de afgelopen maanden richtten zich vooral op de arbeidsomstandigheden van mensen met verblijfsvergunning en met CAO. Veel mensen zonder papieren sloten zich bij hen aan uit solidariteit en in de hoop straks andersom ook steun te krijgen in hun strijd voor erkenning en sociale zekerheid. Zo organiseren de zogenoemde Domestic Workers, huishoudelijk- en thuiswerkers, zich en werven actief leden voor FNV Bondgenoten.

Door Margreet Jenezon

Lisa Mendiola is voorzitter van de Amsterdamse zelforganisatie van Domestic Workers, die sinds 2009 lid is van FNV Bondgenoten. Al sinds 2001 is ze actief in het organiseren van vooral vrouwen werkzaam in huishoudelijk werk, thuiswerk of als kinderverzorgster/op-pas. Ze werkt zelf al dertien jaar in Amsterdamse huishoudens, alhoewel ze gediplomeerd verloskundige is. Ze komt uit de Filipijnen. Andere vrouwen komen bijvoorbeeld uit Latijns Amerikaanse en Afrikaanse landen zoals Nigeria en Marokko.

De Domestic Workers namen deel aan de acties van schoonmakers in Amsterdam en Utrecht, want ook de Domestic Workers vallen onder de CAO van legale schoonmakers. Door hun gebrek aan papieren liepen ze met deze deelname wel het risico op verlies van werk of aanhouding. Ze hoopten door deelname bekender te worden en steun te krijgen in hun eigen strijd. Ook zijn ze officieel deelnemer geworden van het zogenoemde 'parlement van schoonmakers' en volwaardig lid van FNV Bondgenoten.

Lisa Mendiola is op dit moment al twee maanden actief in de zogenoemde 'organising campaign', vanwege de herkomst van de vrouwen worden vaak engelse termen gehanteerd. De campagne is gericht op het bereiken, informeren en organiseren van mensen – vooral vrouwen – werkzaam in thuiswerk en huishoudelijk werk. "Hoewel het merendeel van de leden

ongedocumenteerden zijn, zijn vrouwen met papieren evengoed welkom," zegt Mendiola. Ze probeert hen te bereiken via kerken, migrantenorganisaties, steunorganisaties voor ongedocumenteerden en mond-tot-mondreclame.

AbvaKabo

De Domestic Workers zijn teleurgesteld in de AbvaKabo, waar ze voorheen (2007) georganiseerd waren. De AbvaKabo kon niets doen tegen uitzettingen en kon hen geen verzekeringen bieden. Mendiola wil opnieuw het vertrouwen van het nut van organiseren. "Alleen als we met velen zijn kunnen we iets bereiken." Vandaar dat hun hoofddoel het organiseren van mensen is. Daarna komt pas meer aandacht voor hun strijd voor rechten en erkenning. Op dit moment zijn al zo'n 150 mensen georganiseerd, maar het streven is 1500.

Mendiola durft geen cijfers te noemen over het totaal aantal mensen dat in deze sector werkt. "De vrouwen werken in onzichtbaarheid en zijn bang bekend te worden." Naar schatting zijn het er duizenden.

De campagne richt zich vooral op Amsterdam, Den Haag en de Randstad en gaat vervolgens nationaal verder. "Wat we willen is erkenning van ons werk als echt werk, met de bijbehorende rechten zoals een tewerkstellingsvergunning en sociale zekerheid."

Het werk van de Domestic Workers is nu relatief veilig en ze kunnen er aardig aan verdienen. Problemen ontstaan pas als de vrouwen

DOMESTIC WORKERS VOEREN ACTIE VOOR EEN BETERE SCHOONMAAK-CAO - FOTO © FNV

te ziek of te oud zijn om te werken. De Amsterdamse groep heeft op dit moment wel een eigen vorm van sociale zekerheid, een zogenoemde 'sociaal noodfonds' voor zwangerschap. Hier storten de deelnemers jaarlijks een bedrag in, waaruit ze na zwangerschap zeven dagen betaald krijgen plus een bedrag voor de baby.

Het lidmaatschap van FNV Bondgenoten levert hen bijvoorbeeld steun op bij lobby, juridische bijstand en recht op Nederlandse les. Ook is actief voorlichting gegeven over recht op medische zorg. Als volwaardig lid van FNV Bondgenoten gaat een afgevaardigde van de Domestic Workers naar de Internationale Arbeidsorganisatieconferentie van de Verenigde Naties in juni dit jaar, waar gepleit wordt voor

hun zaak. Helaas kan Lisa Mendiola zelf niet omdat ze niet de nodige reispapieren heeft. "Dat is jammer want ik ben al jaren erg actief."

Ambitieuze

Rebeca Pabon, die uit Puerto Rico naar Nederland kwam en ook Domestic Worker is geweest, is nu coördinator van de campagne. "We zijn ambitieus," zegt ze. En niet zomaar. Zij wijst erop dat de strijd reële kansen biedt. In heel Europa organiseren Domestic Workers zich de laatste jaren en dit heeft resultaat gehad. Zo kregen ze in Groot-Brittannië, Spanje en België rechten op het gebied van werkvergunningen, legalisering en sociale zekerheid. "It happened before, it can happen again," zegt Pabon strijdbaar. ●

Eerste klacht Meldpunt Vreemdelingendetentie gegrond ver-

Februari 2010 is het Meldpunt Vreemdelingendetentie van start gegaan. Het Meldpunt moet meer zicht geven op de detentieomstandigheden voor vreemdelingen. Daarvoor worden klachten over de situatie in detentie verzameld en waar mogelijk klachten ingediend. Vanuit overheidszijde wordt gesteld dat het Meldpunt overbodig is: er zouden al genoeg toezichthoudende instanties en een goed klachtensysteem zijn. Maar inmiddels is, twee maanden na de start van het Meldpunt, de eerste zaak gewonnen. Het Meldpunt blijkt wel degelijk van belang te zijn vanwege de begeleiding naar de toezichthoudende instanties en de klachtenprocedures.

Door Mieke Kox

Er zijn inmiddels zo'n 30 meldingen geregistreerd bij het Meldpunt. Dit is niet veel op het eerste gezicht. Toch blijkt het Meldpunt hard nodig te zijn: vreemdelingen, advocaten en andere betrokkenen weten vaak niet wat met hun klachten over de detentieomstandigheden te doen. Zij zijn bang een klacht in te dienen, weten niet hoe dit te doen en/of het ontbreekt hen aan ervaring. Het Meldpunt bemiddelt daarom bij het indienen van een klacht. Zij legt uit wat te doen, verstrekt de

benodigde informatie en begeleidt de klachtenprocedure. Daarnaast verzamelt zij klachten om ze straks gezamenlijk aan te kaarten. En dit is meer dan wenselijk, gezien de verhalen van de melders. Want wat te denken van een zwangere vrouw die slechts geboeid en met een stok in haar broek naar het ziekenhuis mag voor controle? Of van een man die vanwege problemen met de invoer slechts één paar kleding tot zijn beschikking heeft en kleding van anderen op de afdeling moet lenen om iets schoons aan te kunnen trekken. En wat te denken van dusdanige mishandeling

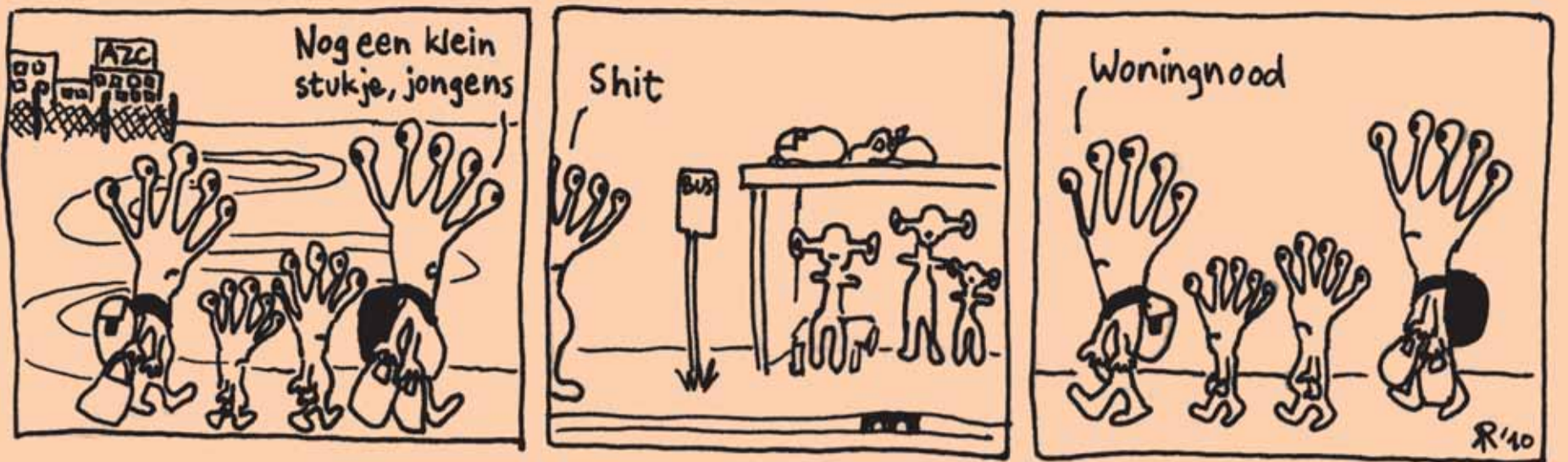
bij plaatsing in een isoleercel dat een bril gesneuveld is en letsel veroorzaakt is? Of van een man die een hartoperatie had ondergaan, weer in detentie werd geplaatst, maar hier niet kon revalideren?

Dit is slechts een greep uit de verhalen die sinds de start van het Meldpunt binnengekomen zijn. De meeste ontvangen meldingen richten zich op de medische zorg in detentie, het gebruik van isoleer/afzonderingscellen, de invoer van kleding en verzorgingsproducten, de behandeling door detentietoezichthouders, het eten, de klachtenprocedures en op kwetsbare groepen in detentie. Er lopen momenteel verschillende procedures bij de Commissie van Toezicht over deze onderwerpen. En vorige maand is de eerste klachtenprocedure gewonnen. Een man in het detentiecentrum te Alphen aan de Rijn is slaags geraakt met een andere man op de afdeling. Het is echter niet duidelijk wat er precies gebeurd is. Desondanks werd slechts één man gestraft: hij moest

zeven dagen in de isoleercel blijven, de andere man ging vrijuit. Volgens de Commissie van Toezicht was de plaatsing in de isoleercel onrechtmatig, omdat de directeur onvoldoende onderzoek had gedaan naar de toedracht van het gevecht. En omdat niet vaststond wat er is gebeurd, had niemand in de isoleercel geplaatst mogen worden. De zaak werd dan ook gewonnen.

Deze overwinning smaakt naar meer... Want ook al wordt vanuit overheidszijde beweerd dat de situatie in detentie al veel verbeterd is, de ontvangen meldingen laten zien dat verbetering van de detentieomstandigheden nog altijd nodig is. ●

Ook een klacht over de detentieomstandigheden voor vreemdelingen? Ga naar www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl of bel het Meldpunt op telefoonnummer 030-2990222.

Steungroep voor Vrouwen Zonder Verblifsvergunning Zelfredzaamheid vergroten staat voorop

In heel Nederland zijn organisaties actief die zich tot doel stellen ongedocumenteerden te helpen. Buiten de Boot zet in elk nummer zo'n instelling in de schijnwerpers. In deze aflevering Steungroep voor Vrouwen Zonder Verblifsvergunning (SVZV).

Door Margreet Jenezon

“Vrouwen zonder papieren help je het meest, door vanuit hun eigen kracht en doorzettingsvermogen samen te werken aan de verbetering van hun positie.” Dat is de visie van de Amsterdamse SVZV. De steungroep helpt vrouwen sterker, onafhankelijk en zelfredzaam te worden.

SVZV geeft advies, hulp en begeleiding aan vrouwen die om welke reden dan ook zonder verblijfsvergunning in Nederland zijn. Bijvoorbeeld uitgeprocedeerde vluchtelingen, vrouwen die naar Nederland zijn gekomen om sociaal-economische redenen, vrouwen die wegens geweld hun man verlaten en daardoor hun verblijfsvergunning kwijttraken en slachtoffers van vrouwenhandel.

SVZV kijkt niet, zoals veel andere organisaties in Nederland, of iemand vluchteling is of perspectief heeft. “Wij vinden dat iedereen het recht heeft zich waar ook ter wereld, naar eigen keuze en in veiligheid te vestigen,” vertelt Federica Armandillo, een van de twaalf vrijwilligsters van SVZV. “Deze vrouwen hebben met elkaar gemeen dat zij door het strikte migratiebeleid van de overheid in de marges van de samenleving moeten overleven, omdat zij van vrijwel alle voorzieningen in Nederland zijn uitgesloten.”

Elke vrijdagmiddag kunnen vrouwen terecht op het spreekuur met allerlei soorten vragen. Zoals over medische zorg, ziekenhuisrekeningen, de school van de kinderen, geld, werk, juridische vragen of huisvesting. Alleen in uiterste nood, als er plek is, biedt SVZV zwangere vrouwen of vrouwen met hele kleine kinderen voor zes maanden een kamer in een opvanghuis.

Onafhankelijk = minder kwetsbaar

SVZV bestaat sinds 1995. Federica: “Sinds 2007 hanteren we een methodiek waarbij de nadruk ligt op zelfredzaamheid. Hiermee worden de eigen kennis en vaardigheden die vrouwen hebben, ingezet bij het oplossen van problemen.” In de praktijk is dit niet altijd makkelijk. Federica: “De vrouwen die ons bezoeken bevinden zich vaak in erg moeilijke situaties.

Veel van hen zijn uitgeblust van het dagelijkse gevecht, dat zij jaar in jaar uit moeten leveren om te overleven in de marges van de samenleving. Veel van hen hebben last van stress en depressies.”

Toch is het in hun eigen belang te werken aan eigen kracht. Als vrouwen meer onafhankelijk zijn, zijn ze minder kwetsbaar en sterker. Ze kunnen dan makkelijker zelfstandig overleven. Federica: “De methodiek is erop gericht een vrouw bewust te maken van haar eigen

FOTO © FEDERICA ARMANDILLO

netwerk en haar eigen mogelijkheden. Wat kan zij zelf ondernemen om de mogelijkheden die er zijn – hoe weinig dat er soms ook kunnen zijn – aan te grijpen? We willen geen oplossingen opleggen, maar adviseren en samen de koers bepalen. We willen de ander serieus nemen in haar keuzes, niet betuttelen en niet denken dat je het perse beter weet. We blijven de vrouwen zelf vragen hoe zij zelf iets willen aanpakken.”

SVZV geeft vrouwen tips hoe ze werk kunnen vinden. “We stimuleren hen om kleine kinderen in te schrijven in voorscholen (v.a. 2 jaar),

zodat zij dan tijd krijgen om te kunnen werken, of de taal te leren. Ook stimuleren we vrouwen, tieners en kinderen om taallessen te nemen, fietslessen of andere cursussen die buurthuizen en andere instellingen aanbieden.”

“Sinds 2008 doen we aan zwangerschapsondersteuning. Vrouwen die er alleen voor staan en hoogzwanger zijn, kunnen eigenlijk niet werken, maar doen dit soms toch omdat zij geen keuze hebben. Door ondersteuning kunnen enkele zwangere vrouwen deze periode op een veiligere manier doorbrengen.

Ook probeert SVZV netwerken van en voor vrouwen op te bouwen, om elkaar te kunnen steunen en voor ontspanning en plezier. Zo wordt maandelijks samen gegeten door vrou-

wen met en zonder papieren en organiseert de steungroep een jaarlijkse zomervakantie. ●

SVZV zoekt vrijwilligsters.

Kijk op www.svzv.nl.

Spreekuur: elke vrijdagmiddag van 14- 16u, in de Pijp: Van Ostadestraat 49 B, Amsterdam.

Tel: 020-4630345 (vrijdag 14-16 u).

Vrouweneetcafé: elke laatste zaterdag van de maand in Café de Peper, Overtoom 301, Amsterdam.

COLOFON

[buiten de] BOOT is een uitgave van LOS (stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt) en verschijnt drie keer per jaar.

Stichting LOS ondersteunt individuen en organisaties die mensen zonder verblijfsvergunning ('ongedocumenteerden') helpen. [buiten de] BOOT wordt op aanvraag toegestuurd naar individuele donateurs en instellingen.

DONATEUR WORDEN?

Als donateur van Stichting LOS steunt u de activiteiten van Stichting LOS die de rechten van de ongedocumenteerden in Nederland op de agenda houdt van de lokale en landelijke politiek.

Voor €20,- per jaar ontvangt u driemaal per jaar [buiten de] BOOT. Maak uw bijdrage over op rekeningnummer 9552448 ten name van Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt, Utrecht onder vermelding van donateur en uw adres en u ontvangt drie maal per jaar [buiten de] BOOT.

U kunt ook een mail sturen naar info@stichtinglos.nl.

Grotere bijdragen zijn altijd welkom.

Stichting LOS
Kanaalstraat 243
3531 CJ Utrecht
030 2990222
info@stichtinglos.nl
www.stichtinglos.nl

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER

Rian Ederveen, Margreet Jenezon, Mieke Kox, Rian Roegholt

OPMAAK en ONTWERP

Nils Buis, Om tekst en vorm, Utrecht

BEELDREDACTIE

Jan Kees Helms

EINDREDACTIE

Bram van der Velde

DRUK

Drukkerij Pascal, Utrecht

Deze editie wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van Emmaus Haarzuilen en het Ana María Fonds Algemeen Nut

ANA MARÍA FONDEN

Mixed Sources

Productgroep uit goed beheerde bossen, gecontroleerde bronnen en gerecycled materiaal.
www.fsc.org Cert no. SC5-COC-00652-C1
© 1996 Forest Stewardship Council

Deze krant is gedrukt op Lumi Silk, FSC-gecertificeerd papier afkomstig uit verantwoord gekweekte bossen.